

מנהלת המטה לתרבות ישראל: ציפי קוריצקי
ריכוז תוכן ועיבוד דידקטי: יעל גרוס - רוזן
יעוץ מדעי: המכון למורשת בן גוריון
עריכה לשונית: ליאורה הרציג
תפיסה חזותית ויעוץ גרפי: רפי כהן
עיצוב: סטודיו איילון הדפסה: דפוס איילון ירושלים
הוצאה לאור: משרד החינוך, גף פרסומים
© כל הזכויות שמורות למשרד החינוך
ירושלים, תשע"א - 2011

דברי פתיחה

המארז "מגילת העצמאות ואני" נכתב והופק ע"י המטה לתרבות ישראל בהתאם לדרישות תוכנית הלימודים של המקצוע "תרבות ישראל ומורשתו".

מטרת המארז הלימודי להפגיש את התלמידים עם סיפור אירוע ההכרזה ועם יסודותיה של מגילת העצמאות.

הפעילויות הלימודיות מאפשרות ללומדים לחוש את העצמה המחשמלת של הכרזה, שנישאה מעל גלי האתר מפיו של דוד בן-גוריון וקראה לעיצוב אומה ריבונית לאחר אלפיים שנות גלות. התלמידים יתוודעו לתכניה של הכרזת העצמאות, המהווים עד היום אבני דרך ליעדיה האידאולוגיים של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

הנושאים המודגשים בערכת הלימוד הם אחריות אישית, מחויבות לאומית וסולידריות חברתית. לצדם מודגשים ערכים אוניברסליים של צדק, שוויון ושאיפה לשלום. תכנים אלה נבחרו בהתאמה לתכנית הלימודים של המקצוע החדש בכיתות ו' "תרבות ישראל ומורשתו".

הלימוד מזמין תלמידים בגיל מצוות לעסוק בשאלות של ריבונות והאחריות הכרוכה בה, תוך הדגשה שהאירועים לא היו מתרחשים ללא קבוצת אנשים שנענו לאתגר והיו מוכנים לקחת על עצמם את האחריות מתוך מחויבות לרעיון ולחזון.

בסיום הלמידה התלמידים מוזמנים לכתוב מגילת עצמאות אישית וכיתתית, כדי לאפשר התמודדות אישית ורלוונטית עם כל הסוגיות שעלו במהלך הלמידה.

החוברת עשירה במקורות מגוונים: זיכרונות, עדויות, טקסטים חזותיים, מדרשים, שירים ועוד. היא כוללת הצעות לפעילות ושאלות מנחות.

בשם צוות המטה לתרבות ישראל אני מאחלת לכם למידה מהנה ופורייה.

ציפי קוריצקי

מנהלת המטה לתרבות ישראל

מדינת ישראל תהא פתחה לעליה יהודית ולקניון גליון
 תשקד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה, תהא מושגתה על
 יסודות הוחרות, הצדק והשלום לאור חזנם של ציאי ישראל, תקיים
 שוין זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה בלי הבדל דת, צבע ומין,
 תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, היווך ותרבות, תשמור על המקומות
 הקדושים של כל הדתות, ותהיה נאמנה לעקרונותיה של מעל
 האומות המאוחדות.

מדינת ישראל תהא מוכנה לשותף פעולה עם המוסדות והנציגים
 של האומות המאוחדות בהצגת התקטת העצרת מיום 29 בנובמבר
 1947 ותפעל להקמת האחדות הכלכלית של ארץ-ישראל בשלמותה.
 אנו קוראים לאומות המאוחדות לתת יד לעם היהודי בבנין
 מדינתו ולקבל את מדינת ישראל לתוך משפחת העמים.

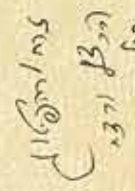

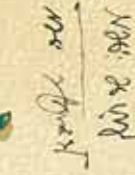

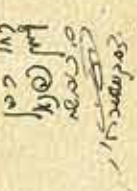

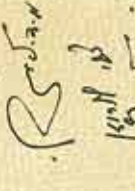

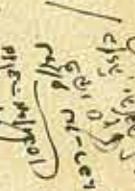

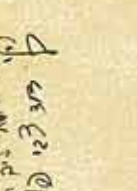

אנו קוראים - גם בתוך ההקפדת-הדומים הנערכת עלינו זו
 חדשים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום
 ולטות חלקם בבנין המדינה על יסוד אחדות מלאה ושווה ועל יסוד
 נצונות מתאמה בכל מוסדותיה, הזמנים והקבועים.

אנו מושוטזים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות
 ועמיתן, וקוראים להם לשתתף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי
 העצמאי בארצו. מדינת ישראל מוכנה לתרום חלקה במאמץ משותף
 לקידמת המורה התיכון כולו.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתלבד סביב
 הישוב בעליה ובבנין ולעמיד לימינו במערכה הגדולה על הגשמת
 שאפת החרות לצאלת ישראל.

מתוך בטחון בצור ישראל הננו חותמים בהתעמת ודינו
 לעדות על הכרזה זו, במושב מועצת המדינה הזמנית
 על אדמת המולדת, בעיר תל-אביב, היום הזה, ערב שבת
 ה' אייר תש"ח, 14 במאי 1948.

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

 חתום וידיע

בארץ ישראל קס העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית הדתית והמדינית, בה חי קוממיות ממלכתית, בה יצר נבסי תרבות לאומיים וכלל־אנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצח.

לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח הזרוע שמר לה אמונים בכל ארצות פוזרו, ולא חדל מתפלה ומתקווה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו המדינית.

מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה התרו היהודים בכל דור לשוב ולהאריך במולדתם העתיקה, ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים, והלוצים מעפילים ומעטים הפריחו נשמת, החיו שפתם העברית, בנו כפרים וערים והקימו ישוב גדול והחזק השליט על משקו ותרבותו, שחור־שלוט ומגן על עצמו, מביא ברכת הקדימה לכל תושבי הארץ ונושא נפשו לעצמאות ממלכתית.

בשנת תרנ"ז (1897) נתכנס הקונגרס הציוני לקול קדיאתו של הוגה דעות המדינה היהודית תאודור הרצל והכריז על זכות העם היהודי להקדומה לאומית בארצו.

זכות זו הוכרה בהצהרת בלפור מיום ב' בנובמבר 1917 ואושרה במנדט מטעם חבר הלאומים, אשר נתן במיוחד תוקף בין־לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ־ישראל וזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הלאומי; השואה שנתחוללה על עם ישראל בזמן האחרון, בה הוכרעו לעבא מיליונים יחידים באירופה, הוכיחו מחדש בעליל את ההכרח בפתרון בעיית העם היהודי מחוסר המוכרח והעצמאות על ידי הידיוש המדינה היהודית בארץ־ישראל אשר תפתח לרווחה את שערי המולדת לכל יהודי ותעניק לעם היהודי מעמד של אומה שוות־זכויות בתוך משפחת העמים.

שארית הפליטה שניצלה מהטבח הנאצי האיום באירופה ויהודי ארצות־אחרות לא חדלו להעפיל לארץ־ישראל, על אף כל קושי, מניעה וסכנה, ולא פסקו לתבוע את זכותם להיות בבוא. הירות ועמל־ישרים במולדת עמם.

במלחמת העולם השנייה תרם היישוב העברי בארץ את מלוא חלקו למאבק האומות השוקרות הירות ושלוט נגד כוחות הרשע הנאצי, ובדם היילוי ובמאמצו המלחמתי קנה לו את הזכות להזמנות עם העמים מייסדי ברית האומות המאוחדות.

ב־29 בנובמבר 1947 קיבלה עצרת האומות המאוחדות ההלטה המחויבת הקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל, העצרת תבעה מארץ תושבי ארץ־ישראל לאחוז בעצמם בכל הצעדים הנדרשים מצדם הם לביצוע ההחלטה. הכרה זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה ניתנת להפקעה.

זוהי זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו הרעיונית.

לפיכך נתכנסנו אנו חברי מועצת העם, נציגי היישוב העברי והתנועה הציונית, ביום סיום המנדט הבריטי על ארץ־ישראל ו**בזוהי** זכותנו הטבעית וההיסטורית ועל יסוד החלטות עצרת האומות המאוחדות אנו מכריזים בזאת על הקמת מדינה יהודית בארץ־ישראל, היא מדינת ישראל.

אנו קובעים שהחל מרגע סיום המנדט, הלילה, אור ליום שבת־ו־אריך הש"ה, 15 במאי 1948, ועד להקמת השלטונות הנבחרים והסדירים של המדינה בהתאם לחוקה שתקבע על־ידי האספה המכוננת הנבחרת לא יאחר מ' באוקטובר 1948 - תפעל מועצת העם כמועצת מדינה זמנית, ומוסד הביצוע שלה, מעתה־הנה, יהווה את המשלה הזמנית של המדינה היהודית, אשר תיקרא בשם ישראל.

טקס ההכרזה

הכרזת העצמאות:

לא ייאמן, אבל עובדה: החשוב והמכריע בטקסים שנערכו אי-פעם בישראל – הטקס ההיסטורי של הכרזת המדינה במוזאון תל אביב – לא נמשך אלא שלושים ושתיים דקות; כלל נאום קצר אחד בלבד; התנהל תוך סדר מופתי וכובד אחר כך על ידי משתתפיו במיטב המחמאות – החל ב"גדול ורב רושם" וכלה ב"חד-פעמי, מרגש עד עמקי הנפש".

הטקס הוכן בזמן קצר להדהים, אגב הפעלת כל כישרון האלתור; הוחזק בסוד כמוס, אך קדמה לו הדלפה רבתי...

שבע עשרה דקות לאחר פתיחת הטקס במוזאון תל אביב, סיים "הזקן" (כינוי לבן גוריון) לקרוא את הכרזת העצמאות, הניח את דפי הנייר על השולחן, היישיר מבטו אל האולם ואמר: "נקבל את מגילת היסוד למדינת היהודים בעמידה". מיד קם כל הקהל על רגליו – למרבה הפלא בלי רעש של כיסאות מוזזים – ודמם שני רגעים. אז מסר בן גוריון את רשות הדיבור לרב יהודה לייב פישמן (מימון), שבירך "בקול חנוק מדמעות" את ברכת "שהחיינו" המסורתית. כל הקהל – שמאל וימין, דתיים וחילונים, צעירים ומבוגרים, שומרי מצוות ואפיקורסים – ענו אחריו "אמן" קולקטיבי רם

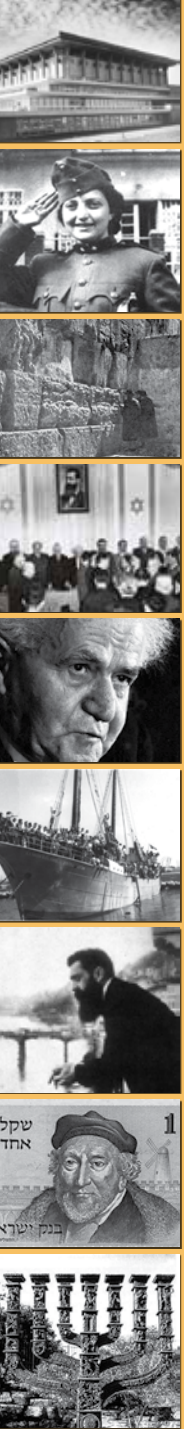
(פנחס יורמן, "23 דקות ראשונות", בתוך: ההכרזה על הקמת המדינה, עמ' 9, 81)

ברכת שהחיינו במעמד הכרזת העצמאות

- אלו תיאורים בכתב או סממנים בתמונה מצביעים על חגיגות וטקסיות למרות הצניעות?
- איזו הרגשה מעוררת הידיעה שהטקס שבו "נוסדה" מדינת ישראל היה כה צנוע וקצר?

ביומנו מתאר בן גוריון את מצב רוחו בעת ההכרזה כ"אבל בין חוגגים", ולמחרת, בשידור רדיו חגיגי, הוא אומר:

יִהְיֶה לָנוּ אִמָּה שֶׁלֹּהֲלָנוּ בְּלִמְדָנוּ לָא שְׂכָמָה לָא דְוֹלָה לְקִדְמוֹ אָנוּ, וְפִשְׁלָנוּ אִגְ אִשְׁרֵי פִשְׁלָנוּ בְּאִשְׁרֵי קִבְלוֹנוּ וְשִׁמְרוֹנוּ לָא מְוֹלָה יְקִרָה, מְוֹלָה אֲמוּנָה קִטְנָה, רִבֵּי-סֵבֶל אֲנִסְיוֹנָה אִבֹּל גְּדוּלָה אֲנִצְחִיָה בְּרוּחָהּ, חִזְוֹנָהּ, אֲמוּנָתָהּ וְסִלְוֹתָהּ נִפְשָׁה... לֹא נִשְׁלָה אֲנִפְשֵׁינוּ לְשֵׁם אֲחֵרִי בְּכִרְבֵּינוּ סֹלֶה בְּשִׁלְשֵׁינֵי. דְּרַךְ קִרְצִים אֲפִנְיוֹ, וְפִיָּא לֹא קִצְרָה וְלֹא קִרְפִּי

(ע' גוטמן, ההכרזה על הקמת מדינת ישראל, עמ' 40)

- מדוע, לדעתכם, בן גוריון אָבֵל?
- בהכרזה, פונה בן גוריון אל העם שנמצא בחלקו בחזית מלחמת השחרור וחלקו חוגג את הכרזת המדינה. האם הוא מעודד או מצער את מאזיניו?
- אָסְפוּ עֵדוּיוֹת מִיּוֹם הַכְרַזַּת הַמְּדִינָה. (מֵאֲנֻשִׁים שֶׁנִּכְחוּ בְּאִירֹעַ אוּ מִמְקוּרוֹת כְּתוּבִים) עֲרֹכוּ אוֹתָן כְּכַתּוּבוֹת וּפְרַסְמוּ עִיתוֹן כְּתוּבִי עַל הַיַּמָּה שֶׁל הַכְרַזַּת הַמְּדִינָה

דוד בן גוריון מכריז על הקמת המדינה ישראל

עיון במגילת העצמות -

ארץ ישראל:

בארץ ישראל קם העם היהודי, בה עוצבה דמותו הרוחנית, הדתית והמדינית, בה חי חיי קוממיות ממלכתית, בה יצר נכסי תרבות לאומיים וכלל-אנושיים והוריש לעולם כולו את ספר הספרים הנצח.

- אלו נכסי תרבות לאומיים אתם מכירים? איזה מהם מוזכרים כאן?
- מה ייחודו של העם היהודי ע"פ דברי הפתיחה?

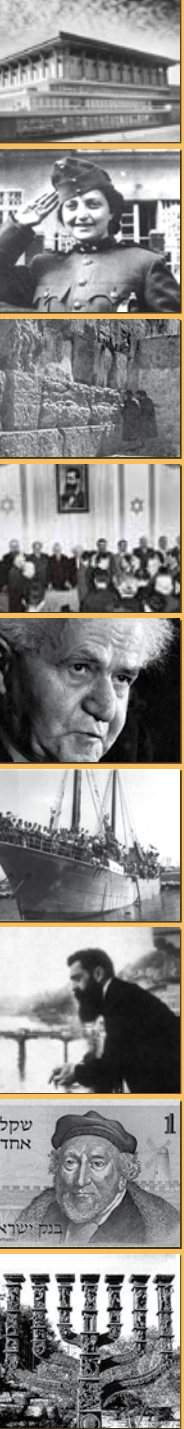

לאחר שהוגלה העם מארצו בכוח הזרוע שמר לה אמונים בכל ארצות פזוריו, ולא חדל מתפלה ומתקוה לשוב לארצו ולחדש בתוכה את חירותו המדינית.

מתוך קשר היסטורי ומסורתי זה חתרו היהודים בכל דור לשוב ולהארוז במולדתם העתיקה, ובדורות האחרונים שבו לארצם בהמונים, וחלוצים, מעפילים ומגינים הפריחו נשמות, החיו שפתם העברית, בנו כפרים וערים, והקימו ישוב גדל והולך השליט על משקו ותרבותו, שוחר שלום ומגן על עצמו, מביא ברכת הקידמה לכל תושבי הארץ ונושא נפשו לעצמאות ממלכתית.

- חשבו על חג או אירוע משפחתי שבו ממשיכים לבטא כיסופים לארץ.
- אילו כיסופים ממשיכים להניע את האנשים גם לאחר קום המדינה?

מקטע משער טיטוס - שבויים הנושאים את כלי המקדש, (חורבן בית המקדש השני).

פה בארץ חמדת אבות
 מוריס רוזנפלד/ הרמן צבי ארליך
 נוסח עברי : ישראל דושמן

פה בארץ חמדת אבות
 תתגשמןה כל התקוות,
 פה נחיה ופה נצור,
 מיי זכר מיי דרור,
 פה תהא השכינה שוֹכֶה,
 פה תפכח גם שפֹת התוֹכֶה.

נירו ניר, ניר, ניר,
 נשירו נשיר, נשיר, נשיר,
 גילו גיל, גיל, גיל,
 כָּבֵר הנצו נְצֻנִים.

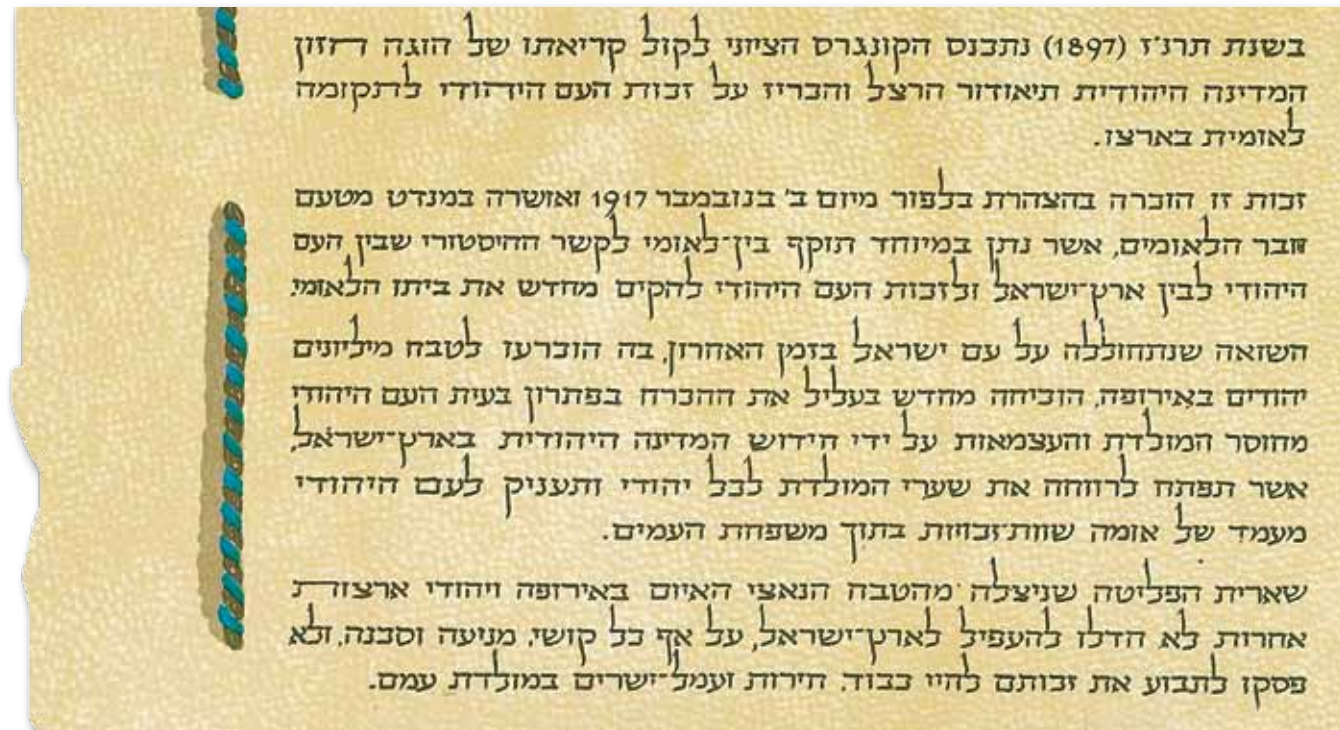
נירו ניר, ניר, ניר,
 נשירו נשיר, נשיר, נשיר,
 גילו גיל, גיל, גיל,
 עוד יבואו יִרְעוּנִים.

• "פה בארץ חמדת אבות". מה מאפיין ארץ זו? מה רומז בשיר שהכוונה היא לארץ ישראל?

• אלו תקוות יתגשמו בארץ? האם השיר והפסקאות הראשונות בהכרזה מצביעים על אותן שאיפות?

שואה ותקומה:

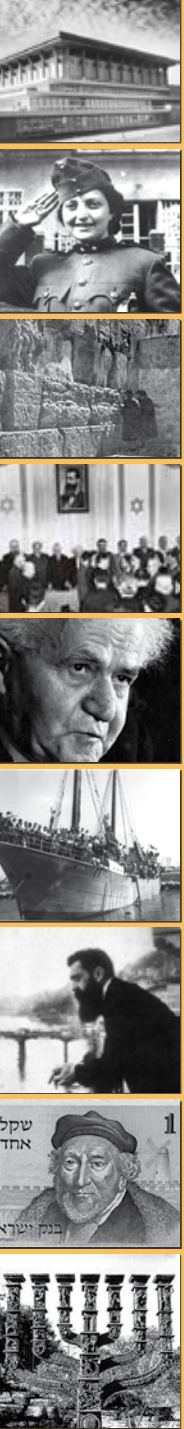

- באלו כינויים שונים מתוארת מדינת ישראל בפסקה זו?
אלו רגשות שונים מבטא כל כינוי?
- בספר במדבר מתוארים מסעות בני ישראל בדרך לארץ. בסוף הספר דנים הפרשנים בשאלה: למה הוזכרו המסעות הללו?

ועונים: ... רבי תנחומא דרש:

משל למלך שהיה בנו חולה והוליכו למקום רחוק לרפאותו,
שהיו חוזרין [לאחר שנרפא הבן] התחיל אביו מונה [משחזר] כל המסעות.
אמר לו כאן ישננו, כאן הוקרנו [היה לנו קר], כאן חששת [כאב לך הראש] את ראשך.

- איזו תשובה נותן המדרש על הצורך לתאר מחדש את העבר כשעומדים בפני שינוי עתידי?
- מדוע, לדעתכם, בחרו מנסחי המגילה לתאר את ההיסטוריה היהודית כחלק מהכרזת העצמאות?

בחשאי

יצחק שנהר/שלום פוסטולסקי

בַּחֲשָׁאֵי סְפִינָה גּוֹשְׁשֶׁת,
לֵיל שְׁחֹר, הַיָּם זָעַף
הוּי, שְׂמָעִי, אֲדַמַּת מוֹנָשֶׁת,
שָׁב אֵלַיךְ בֶּן עֵינִי!

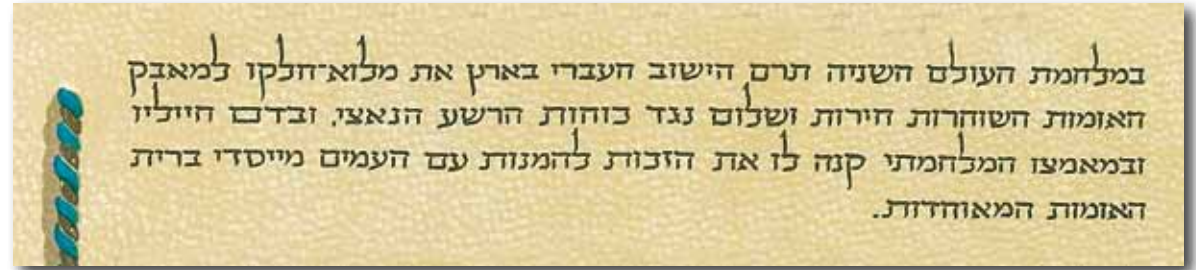
בַּחֲשָׁאֵי סְפִינָה גּוֹשְׁשֶׁת,
בְּתִקְוָה שָׁם לֵב הוֹלֵם.
הוּי, שְׂמָעִי, אֲדַמַּת מוֹנָשֶׁת,
שָׁב אֵלַיךְ, בֶּן חוֹלָם!

בַּחֲשָׁאֵי עוֹלָיִם אָחִי
עַל אֲדַמַּת מוֹנָשֶׁת
וּבְאֲזָנָם הִיא סוֹד לּוֹחֶשֶׁת:
לֵה לַחֲיִי! לֵה לַחֲיִי!

● בְּדַקוּ בַמִּלּוֹן אֶת הַגְּדֵרֵת הַמוֹשֵׁג
"הַעֲפֵלָה". אֵלּוּ מֵאִפְיֵינִים שֶׁל הַעֲפֵלָה
מוֹפִיעִים בְּשִׁיר?

● הֵיכֵן נִמְצָא הַדּוֹבֵר בְּשִׁיר - עַל הַסְּפִינָה
או עַל הַחוֹף? נִמְקוּ אֶת תְּשׁוּבַתְכֶם.

● כִּיצַד מְכוּוֹנִים הָעוֹלָיִם? כִּיצַד הֵם יִתְקַבְּלוּ
עַל יְדֵי הוֹוֵתִיקִים בָּאָרֶץ לְהַעֲרַכְתֶּכֶם?

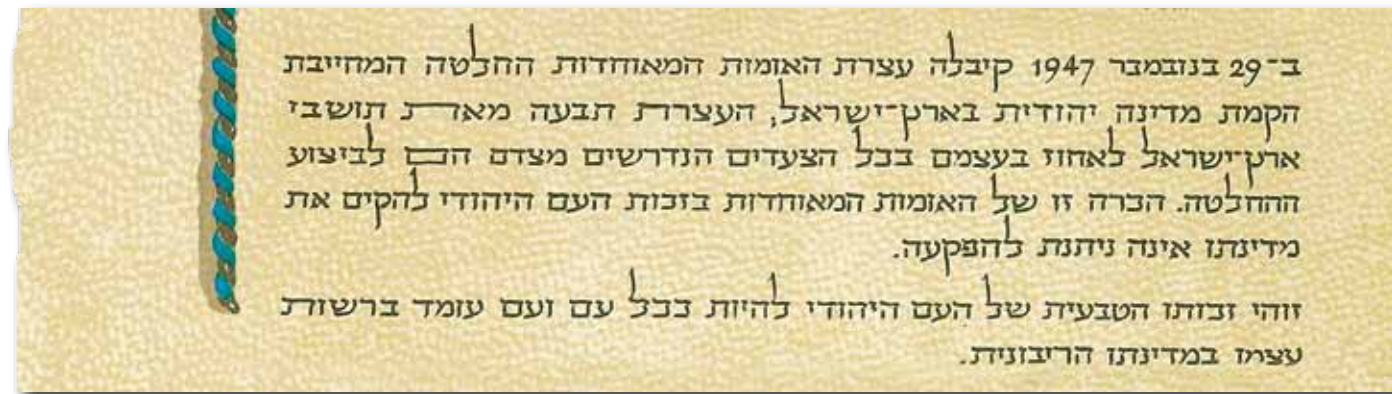

- הכרזת העצמאות מתרחשת סמוך מאוד לסוף מלחמת העולם השנייה והשוואה. מהו המסר של בן גוריון לניצולי השואה שעלו ארצה?
- פסקה זו מתארת את רצון הישוב להצטרף לברית האומות המאוחדות. מתי התגשמה שאיפה זו?
- הסבירו כיצד פסקה זו מדגימה אחריות ו/או מחוייבות

חנה סנש (1921-1944), משוררת ולוחמת יהודייה. נכללה בקבוצת צנחני היישוב במלחמת העולם השנייה. במהלך המבצע נתפסה והוצאה להורג. סיפור חייה ומותה הפך לסמל גבורה בהיסטוריה של התנועה הציונית.

הכרה בין-לאומית:

י"א אחרי חצוה אקראג סוף הפצחפה, הפלורג... כו הפמון הפדו הפה כמו הפאפן למ בדומייג איוה מפחידה... כאילו מגו כוהם הפחידה. אא דיבור אא שילחו אא מדגך נחל. יגש אא זמכס למ. רק קווא הפמוק, הפחוספס של הפריין הפאמריקאי בקע מן הפדיו לפופלח במואא חצמגו הפריטס אג אוויר פאיוה, אא אווי פיה זפ קווא של אוסוואדו *ניןף מברזיל, נליא הפצרה. זכו אחר זו קרא בשמאגין של הפדינגה הפאחונגה ברשימה, חל-פי פאולף-ביג פאנזלי, ומיד חזר הפלעים אל גך הפיקרופון שלו אג גשבורג נציליפן. יוניטד קינגדום: אבסטיינס. יוניון אוף סובייט סוליאויסט ריפבליקס: יס. יוניטד סטייטס: יס. אורגאניז: יס. אורגאניז: יס. אורגאניז: יס. יוגוסלביה: נמנעג

הצהרת בלפור הייתה הודעה רשמית במכתב קצר ששלח שר החוץ הבריטי, ארתור ג'יימס בלפור, ללורד ליונל רוטשילד, מהמנהיגים הבולטים של ציוני בריטניה, ב"ז' במרחהון תרע"ח (2.11.1917), ונאמר בו כי "ממשלת הוד מלכותו רואה בעין יפה הקמת בית לאומי לעם היהודי בארץ ישראל".

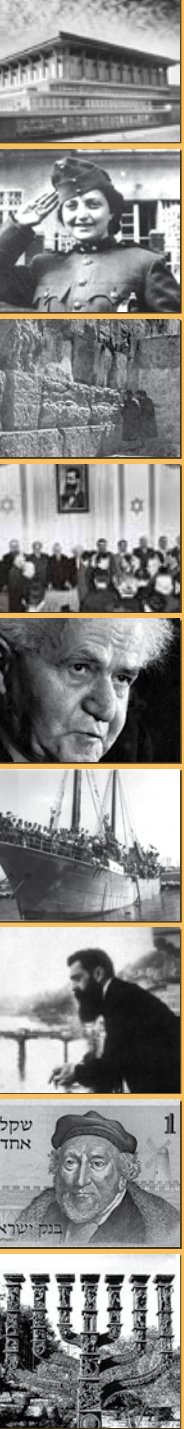
מעמד הר סיני במדרש

"אמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כשנתן הקדוש ברוך הוא את התורה, ציפור לא צייץ, עוף לא פרח, שור לא געה, אופנים [מלאכים] לא עפו, שרפים [מלאכים] לא אמרו קדוש קדוש, הים לא נזדעזע, הבריות לא דברו. אלא העולם שותק ומחריש, ויצא הקול: אנוכי ה' אלוקיך"

(שמות רבה, כ"ט).

בכך הפלמק פקוה בהג אחת. הפמאם דומייג חלומה אחריה ירדה הפקפואה אג כו הפיזיון, דממה מפולגה אסוניגה דממה פמוני אדס חצורי נלימה שכמוה אא שמעג אף פלם בימי חיי, אא הפני פאיוה הפוא ווא אחריה. חד שלם פקוה פלם, פצרוה קצה, הפליוה אג פאוור דרך הפדיו אוסכס במין יבולג מחוספסג אג פרה חיליוג: שלוש ושלושה חד. שלושה חלר נגד. חלרה נמנעים ומדינה אחת נגד מן הפצחפה. הפצחפה מגקבולג, ובכך נבאל קווא בשלמה שלבקלח מגך הפדיו, חאגה ואלשה מן פיזיטים פמשלאלים מחדוה פאולס... וכחבור חד שליגים-שלוש שניג של גרמה, של שליגים מפולסקוה כמו חמאל ושל חינוים קרולג ארוחה, פלגאל בהג אחת חם פרחוב פנידה שלנו.

אבא שלי אמר אי כשלוטנו למ, פאיו הפלרים אגלחה בנובמבר 1944, אני רכוב חל כפיו, בין מעליו פרוקדים הפולפויס. אא כמבקל ממני אמר אי זאג, אלא כיודל וקובל אג ידילגו במסמלה אמר אבי, אגה רק גסכא פיטב פיטב בן, בשלח חינוים גסכא בבקלה ככ זפה, כי אג פאיוה זפה, יוד, אגה ככר אא גלכח חד אחרון ימיר חל פאיוה זפה אגה חד גספר איודים ונכדים וחינוים חד פרהה אחרי שאנחנו ככר אא נפיה פה"

ואפנוג בוקר, בשלח שבח אלוהים לא מוגר היה אידא לא אפיוג יטן מצמן במיטג, אזוי בשלוש, או בארבע, נכנסג בהלדי או מגחג אשמיכה שוי. אפנה כלבור מצן פרימה ידו של אבא אג שמיכג בחולשך, לא כדי אכלוס לוי שאני שוכה אבול בהלדי-יוג במיטה אלא כדי אבול אזוי ולשכה אידי...

אחר כך סיפר אי בחלש... מה עלו או ואלחיו דויד נלרי-רחוב באודסה ומה עלו או נלרי לויים בהימנסיה הפולניג בוויאנה, וגם הנלרג פלגגפו, ואלחג, כלהליג אביו, סבא אלכסנדר, אביג הפסר אגבול אג לובונו, לא החזירו בהריוניג אג המכנסיים הקרוליס, אלא הגפולו אנלד לנינו פולאול גל על אביו, על סבא, ופוליו אולג בכוח על המרצפול ופלסל גל מליו אג מכנסיו באמצע ביג-הפסר, ופנלרג צחקה וניבולו פה, שפיהודים הם כולם כך וכך, ופמורים, מצדג, ראל ושלקו, או אזוי צחקה גל הם.

לדיון בקול של חולשך ולדיון ידו גלח בשלדוגי רכי לא היה רליו אללל, אמר אי אבי גחג שמיכג אפנוג בוקר יודאי גל אך לוד יציקו לא פלג בהריוניג בהחוב או בהיג הפסר. אזוי הם יציקו אך דווקא מפני שאגה קצב דומה אי. אבול מלכשיו, מרלג שגפיה לנו מדינה, מלכשיו אלוהם לא יציקו אך בהריוניג רק מפני שאגה יפודי ומפני שפיהודים הם כך וכך. זה - לא. אלוהם לא. מפוליו פזה פדה נלמר כאן. נלמר אגמיד."

ולחגי אג ידי המנומנה אלעג בפניו, מלעט אמטה מן המצח שלו, פלבוה, ופגאלו במקום המשקפיים פלשו אצבעלגיי דמלג. אלל פלג אחג בחיי, לא אפני אולג פוליו ולא אחריו, אלל לא במוג אמי, אני לא ראיג אג אבי בוכה. ובלצם גל בולגו אוליו לא ראיג: היה חולשך בהדר. רק יד שמאלו שוי רלגפי"

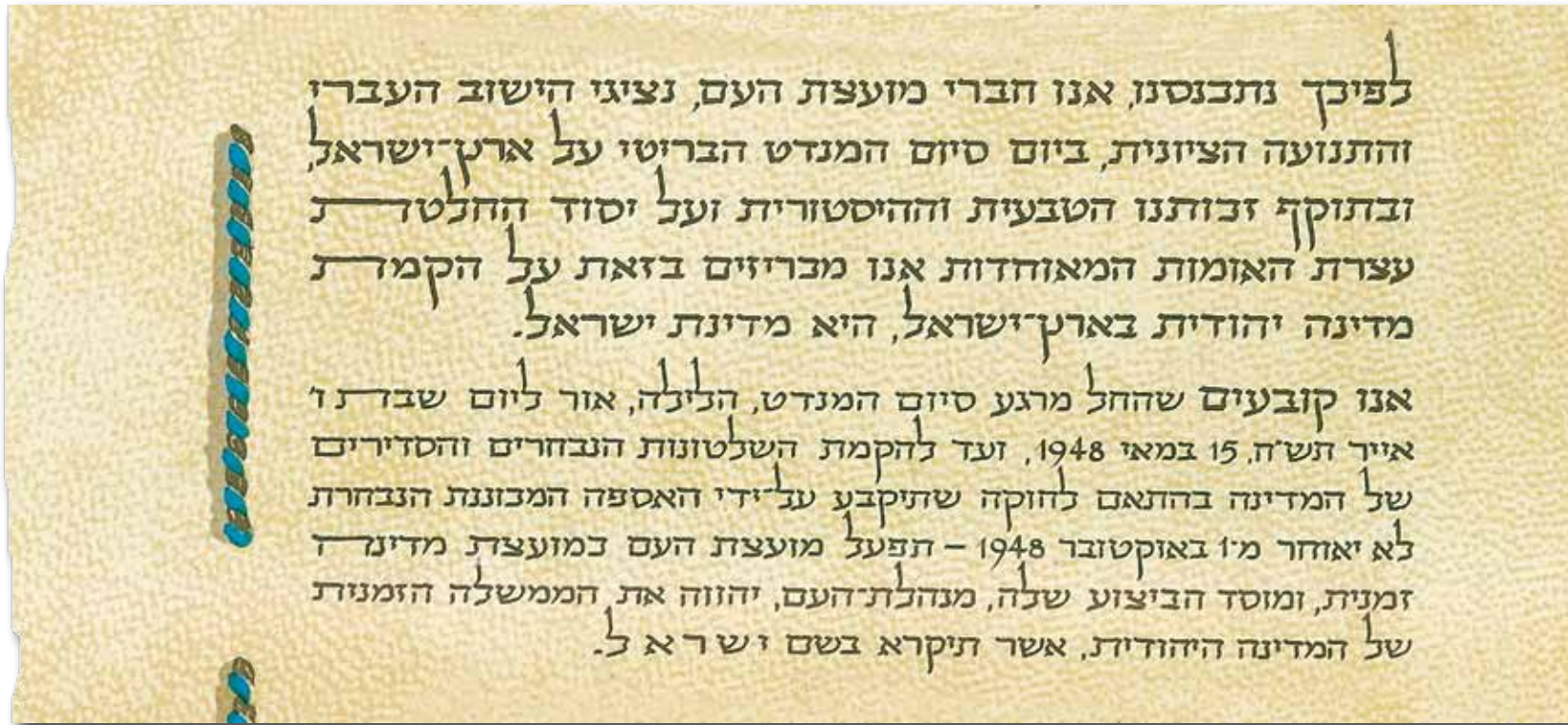
(סיפור על אהבה וחושך, עמוס עוז, עמ' 402)

- עמוס עוז מתאר את ערב החלטת החלוקה באופן דומה למעמד הר סיני (התייחסו למדרש בעמוד הקודם). מדוע?
- חזרו למקורות על ערב הכרזת העצמאות בעמודי הפתיחה. מדוע, לדעתכם, לא נוצרה אווירה דומה באותו ערב?
- כיצד הכרזת העצמאות משפיעה על הבן ואביו? לאיזו עצמאות זוכה כל אחד מהם באותו ערב?
- במה דומים דבריו של האב להסבר של שניתן במגילת העצמאות על הקשר בין השואה להקמת המדינה? (עמ' 10-11)
- במה שונים דבריהם? מי מהם צודק, לדעתכם?

תמונה של ההמונים הרוקדים קבלת העצמאות

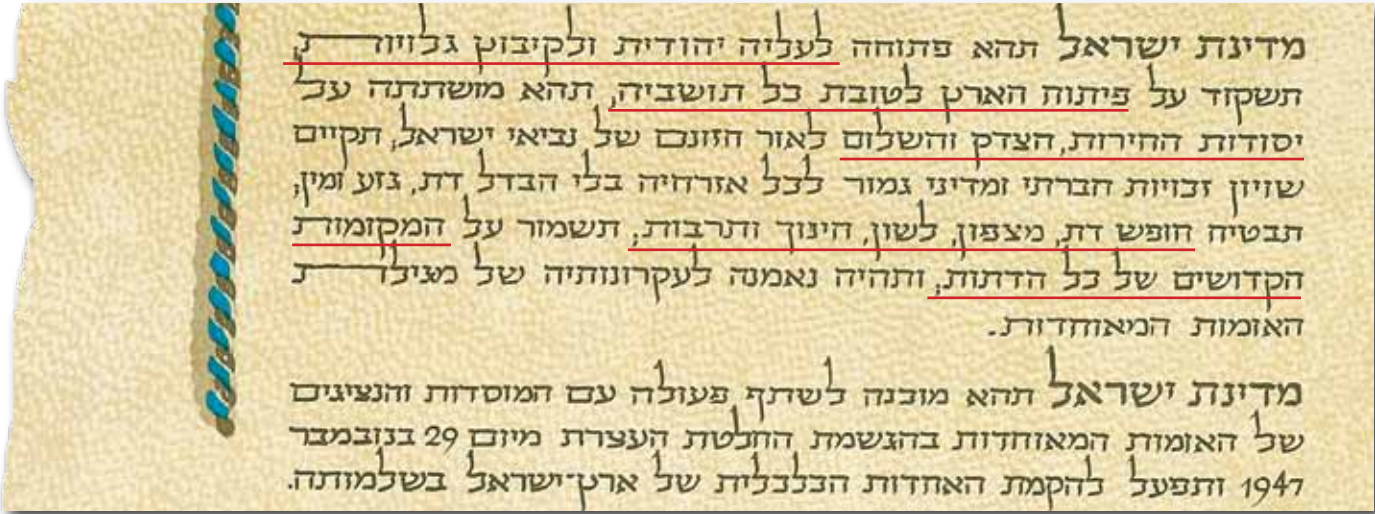

- במסמכים רבים הפיסקה הזו מכונה "ההכרזה בתוך המגילה". חשבו מדוע. הציעו כותרת אחרת לפסקה זו. נמקו הצעתכם.

באדיבות גנזך המדינה

ישיבת ממשלה בראשות ראש הממשלה דוד בן גוריון

- סדרו את הערכים המופיעים בפסקה זו על פי סדר חשיבות עולה.
- האם מגילת העצמאות מבטאת את סדר העדיפויות שלכם?
- נמקו את עמדתכם ונסו לשער את ההסבר לסדר שנבחר

עליה וקיבוץ גלויות

אח יא ראב/ מילים: חיים חפר, לחן: נורית הירש

מה אני עושה פה לא יודע
 מה זה פה בכלל, אני שואל
 מכל הצדדים אני שומע
 סאלח, פה זה ארץ ישראל
 פה זה ארץ ישראל, יא סאלח
 פה היה דוד המלך חי
 פה אתה תחיה גם כן אינשאללה
 בארץ ציון כדבר אדוני

איך עזבנו שמה את הבית
 את הכל שמנו במזוודה
 איך דיברו אלינו שמן זית
 אם תרצו אז אין זו אגדה
 באנו כמו ביציאת מצרים
 הילדים, המזוודה, אשתי
 מן הבוקר עד הצהריים
 עברנו גם את ים הדי די טי

לקחו אותי באוניה,
 לקחו אותי, לקחו אותי לכאן.
 נתנו מיטה ופתילייה,
 שמיכה קרועה וגם שולחן.
 לקחו אותי חבובתי
 נתנו לי בית שכולו מפח.
 לקחו אותי לקחו אותי
 מתי כבר גם אני אקח

איך ראינו פעמי משיח
 איך שמענו את קול השופר
 איך אמרנו אלוהים משגיח
 לא יהא חסר פה שום דבר
 במקום המשיח אני באתי
 ועכשיו אין מי שיעזור
 אין משיח, רק סלאח שבתי
 את הגב נותן כמו חמור

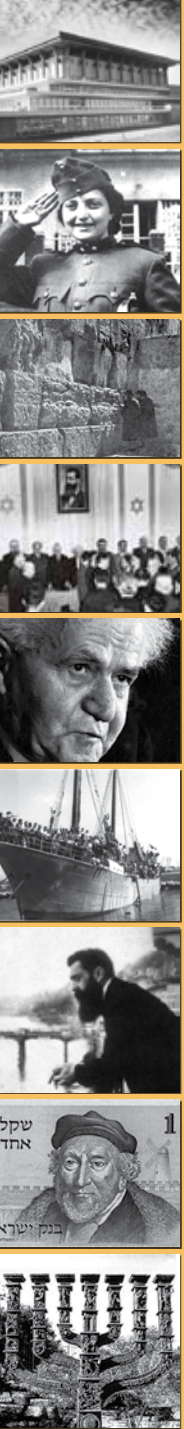
אח יא ראב, יא ראב...

אח יא ראב, יא ראב...

אח יא ראב, יא ראב
 אח יא וול, יא וול
 איפה, איפה, איפה ארץ ישראל

- השיר מתאר את חוויותיו של סאלח שבתי, שעלה לארץ מצפון אפריקה. דמיינו שאתם עיתונאי שמראיין את העולה החדש על חוויית העלייה והקליטה שלו. כתבו את הראיון בו תנסו להסביר מדוע הוא עלה לארץ ומה מצבו כעת? מה תציעו לו לעשות כדי לשפר את מצבו?
- האם העולים כיום חווים חויה דומה? מה תאמרו להם אם הם יתלוננו שבישראל לא מקיימים את המובטח במגילת העצמאות?

- לפניכם נוסח חוק מאתר הכנסת. אלו עקרונות ממגילת העצמאות באים לידי ביטוי בחוק זה?
- על מי נועד החוק להגן? מפני מי? שערך מדוע חוק זה נקרא "חוק-יסוד" .

חוק יסוד כבוד האדם וחירותו

1. עקרונות יסוד

זכויות היסוד של האדם בישראל מושגות על ההכרה בערך האדם, בקדושת חייו ובהיותו בן-חורין, והן יכובדו ברוח העקרונות שבהכרזה על הקמת מדינת ישראל.

1א. מטרה

חוק-יסוד זה, מטרתו להגן על כבוד האדם וחירותו, כדי לעגן בחוק-יסוד את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית.

2. שמירה על החיים, הגוף והכבוד

אין פוגעים בחייו, בגופו, או בכבודו של אדם באשר הוא אדם.

3. שמירה על הקניין

אין פוגעים בקניינו של אדם.

4. הגנה על החיים, הגוף והכבוד

כל אדם זכאי להגנה על חייו, על גופו ועל כבודו.

5. חירות אישית

אין נוטלים ואין מגבילים את חירותו של אדם במאסר, במעצר, בהסגרה או בכל דרך אחרת.

לפניכם נאום מקראי בו מכריז משה רבינו כי בני ישראל הפכו לעם:

"וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְהַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם אֶל כָּל-יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הַסִּכַּת וְשָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיּוֹם הַזֶּה נְהַיִיתָ לְעַם לְה' אֱ-לֹהֶיךָ. וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ה' אֱ-לֹהֶיךָ וַעֲשִׂיתָ אֶת-מִצְוֹתָיו וְאֶת-חֻקָּיו אֲשֶׁר אָנֹכִי... מְצַוְךָ הַיּוֹם

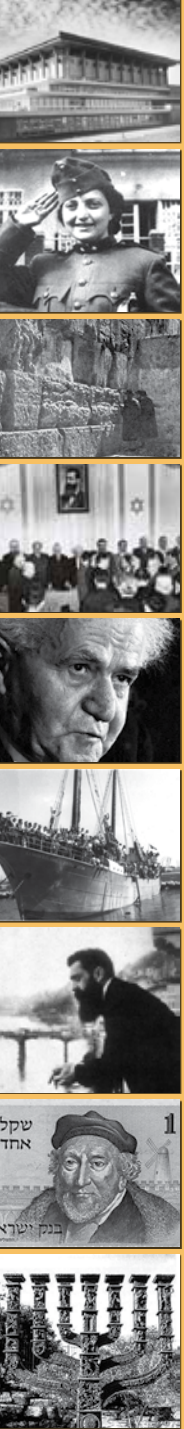
(דברים כז, ט').

- אל מי פונה משה בקריאתו? אילו פעלים חוזרים על עצמם בפנייתו לעם ומדוע?
- מהי הדרישה הראשונה של משה מן העם שנולד?
- במה דומה הכרזת העצמאות להכרזתו של משה? מהם התנאים לקיום מדינה עצמאית על פי שתי ההכרזות הללו? מה הכרזת העצמאות מוסיפה על הפסוקים מספר דברים?

אנו קוראים - גם בתוך התקופת-הדמים הנערצת עלינו זוהי חדשים - לבני העם הערבי תושבי מדינת ישראל לשמור על השלום וליטול חלקם בבנין המדינה על יסוד אזורות מלאה ושווה ועל יסוד נציגות מתאימה בכל מוסדותיה, הזמניים והקבועים.

אנו מושיטים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן, וקוראים להם לשיתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצו. מדינת ישראל מוכנה לתרום חלקה במאמץ משותף לקידמת המזרח התיכון כולו.

"...ה' עז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום..." (תהילים כ"ט, ו"א).

"...סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורחמים..." (תהילים כ"ד, ט"ו).

"...למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך..." (תהילים קכ"ב, ח').

"...עת מלחמה ועת שלום..." (קוהלת ג', ה').

"...וישבתם לבטח בארצכם, ונתתי שלום בארץ..." (ויקרא כ"ו, ה'-ו').

"...ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום..." (במדבר ו', כ"ו).

"...ואמרתם פה לחי ואתה שלום וביתך שלום וכל אשר לך שלום..." (שמואל א' כ"ה, ו').

"...וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה..." (ישעיהו ב', ד').

- על פי הפסוקים, אלו פעולות נדרש האדם לעשות כדי להשיג שלום? מי אחראי להבאת השלום על פי פסוקים אלה?
- במה שונים הפסוקים המודגשים מן האחרים?
- בחרו אחד מן הפסוקים ככותרת לפיסקה שלפניכם, נמקו בחירתכם.
- האם בימינו אנחנו מקיימים את ההבטחה להושיט יד לשלום? מצאו שמות יישובים/רחובות/מוסדות באזור מגורכם, שיש בהם אזכור לשלום. מה ניתן ללמוד על חשיבות הנושא מן הממצאים שהבאתם?

לסיכום חלק זה:

- מצאו כתבה בעיתון יומי שמתייחסת לאחד הערכים המופיעים בהכרזה. האם מדינת ישראל מקיימת את שהובטח במגילת העצמאות?
- כתבו מכתב לבן-גוריון שבו אתם מסבירים לו את מצב המדינה שהוא הקים. נסו להציע הצעות לשיפור המצב.

אנו קוראים אל העם היהודי בכל התפוצות להתלכד סביב
הישוב בעליה ובביתן ולעמוד למינו במערכה הגדולה על הגשמת
שאיפת הדורות לנאולת ישראל.

לסיכום:

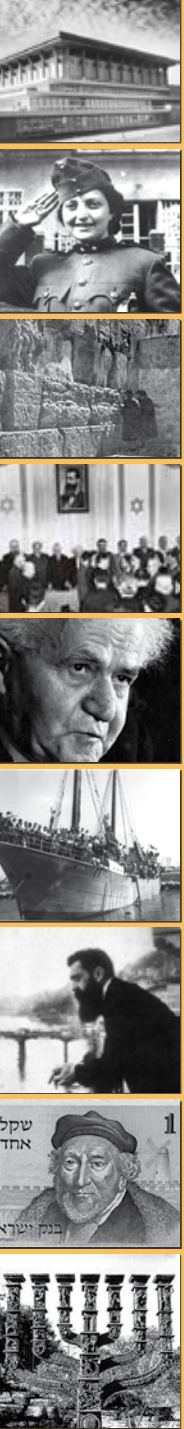
- סמנו ליד כל קטע ממגילת העצמאות (בעמודים הקודמים) את ההגדרה המתאימה ביותר מבין ההגדרות למושג "עצמאות".
- סמנו בגוף ההכרזה את המקום שמבטא לדעתכם את היציאה לעצמאות של המדינה ומצאו מקבילה מחייכם, (ארוע בו חשתם שיצאתם לעצמאות).
- איזו מחויבות ואחריות מטילה מגילת העצמאות על כל אדם בוגר במדינה? כיצד אתם משתלבים בכך?

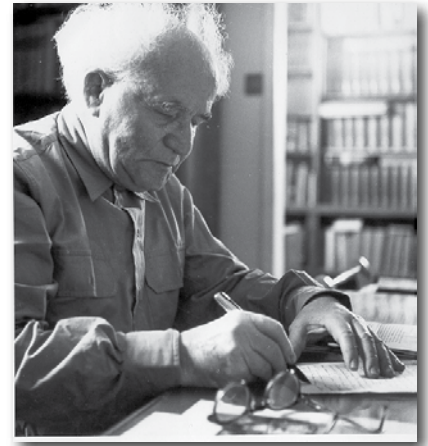
הגדרת **עצמאות** במילון: חופש משליטה על ידי אחרים, עמידה ברשות עצמו, חירות חופש.

נוף פנורמי תל אביב 2011

יייסבספּו לש דבר אז ילאז פאדק מה פּלר חייו - אלא יכיר בכך שפאז-פאז פּנלאז. פּוּוּ אומרי: פּחייק פּם פּלואלויס כּז אדק אדק; ואין פּאז יכּוּ אגּ גּלופּה אחייק אלא פּז ידּי אגּ דין וחשבון פּז חייו. אין גּלופּה אחייק אלא פּקבּל אחריוגּי (ויקטור פּרנקל, האדם מחפש משמעות)

דוד בן גוריון ליד שולחן הכתיבה

מגילת העצמאות והכרזת העצמאות היו שיאו של מהלך היסטורי של עם. האירועים לא היו מתרחשים ללא קבוצת אנשים שנענו לאתגר והיו מוכנים לקחת על עצמם את האחריות מתוך מחויבות לרעיון ולחזון.

לפניכם רשימת כל החותמים על מגילת העצמאות. בחרו אחד מהם, כתבו תקציר של תולדות חייו והסבירו מדוע, לדעתכם, הוא נבחר לחתום על המגילה. האם הבחירה בו נראית לכם הולמת?

דניאל אוסטר, מרדכי בנטוב, יצחק בן-צבי, אליהו ברליון, פריץ ברנשטיין, הרב וולף גולד, מאיר גרובוסקי, יצחק גרינבוים, ד"ר אברהם גרנובסקי, אליהו דובקין, מאיר וילנר-קובנר, זרח ורהפטיג, הרצל ורדי, רחל כהן, הרב קלמן כהנא, סעדיה כובאשי, הרב יצחק מאיר לוי, מאיר דוד לוינשטיין, צבי לוריא, גולדה מאירסון, נחום ניר, צבי סגל, הרב יהודה ליב הכהן פישמן, דוד צבי פנקס, אהרן ציזלינג, משה קולודני, אליעזר קפלן, אברהם קצנלסון, פליכס רוזנבליט, דוד רמז, ברל רפטור, מרדכי שטנר, בן-ציון שטרנברג, בכור שיטרית, משה שפירא, משה שרתוק.

<http://www.knesset.gov.il/docs/images/signatures.jpg>

במגילת העצמאות מספר חלקים. כולם יחד מתארים את תהליך קבלת העצמאות של המדינה.
בסיפור שלפניכם מתואר תהליך אישי של יציאה לעצמאות.

היכן התחילה העצמאות שלי?

סיפורה של שוש סנדרוביץ (כפי שסופר לנכדתה נעה לוי)

נולדתי ברומניה שנה לפני קום מדינת ישראל. בכיתה א' הייתי ג'מניקה חרוצה ומייד שאפתי ארצותי. אמרתי להיו או ציונים טובים מאוד, בכל זאת, כשחזקו פרסים בסוף השנה, הצלתי רק למקום השני. חזרתי הביתה ואמא שלי אמרה: "אין מה לעשות, בגלל שאנחנו יהודים, אף פעם לא אהקבלי פרס ראשון, וגם בשביל הפרס השני ג'מניקה אצטרך לעבוד קשה".

לא כל כך הבנתי מה פירוש הדבר והייתי יהודים, ואמא הסבירה לי למה יהודים יש אמנות ומנהלים שונים, ושיש יהודים גם מדינה שבה הם חיים, אך הממשלה הרומנית לא מאפשרת להם להצטרף אליה. בשנים האלו אסרתי להם לעבוד נגד הממשלה ומי לעולם כך נכא בהם סופר.

- "אף פעם לא תקבלי פרס ראשון", "אסור לדבר נגד הממשלה"...עיינו בעמוד 13 בחוברת: אלו ערכים שמופעים במגילת העצמאות נועדו למנוע מצב כזה במדינת ישראל העצמאית?

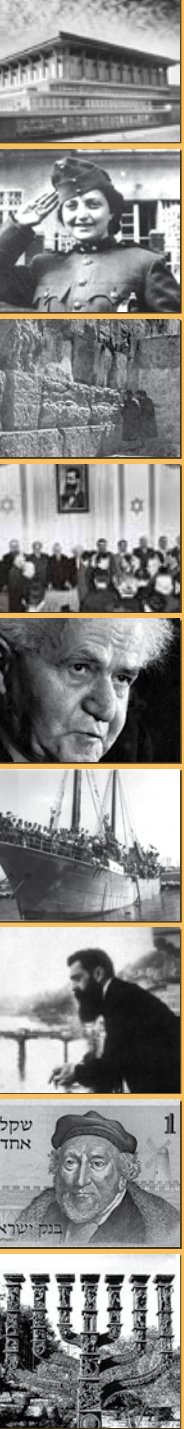
בכיתה ג' קיבלנו צעיף אדום שהיה סמל המפלגה לשלטת ברומניה. הגזאינו מאוד בצעיף האדום. הצעיף היה ג'מניקה אגון, חוץ מאשר בצמון השונה. בכיתה היו עוד חמישה ילדים יהודים. באחת הפעמים קראו לי הצדקה וסיפרו לי סוד: אחד הילדים הקשיב באוזן לשיחה של הוריו לדיבורו על מדינת ישראל, המדינה של היהודים, ועל כך שהם רוצים לעלות למדינת ישראל.

סיפרתי לאמא מה שגילוי לי הילדים ואמא שלי גם אני רוצה לעלות למדינת ישראל. אמא החליטה להצטרף אליה ואם לא אספר לאף אחד מה ששמעתי, אחרת יבא אלה אגם אבא בהם הסופר.

גדלתי אצלם לילדה בכיתה ג' היה קשה לשמור סוד מיוחד שכזה. לאחר זמן מה סיפרו לי הורי, שוב בסוד, שנתשמנו לעלות למדינת ישראל. הם הצהירו אלי שאולי יציקו לי בהם הסופר, אבל הבטיחו לעזוב עלי.

צעוף אדום, סמל המפלגה הקומוניסטית ברומניה

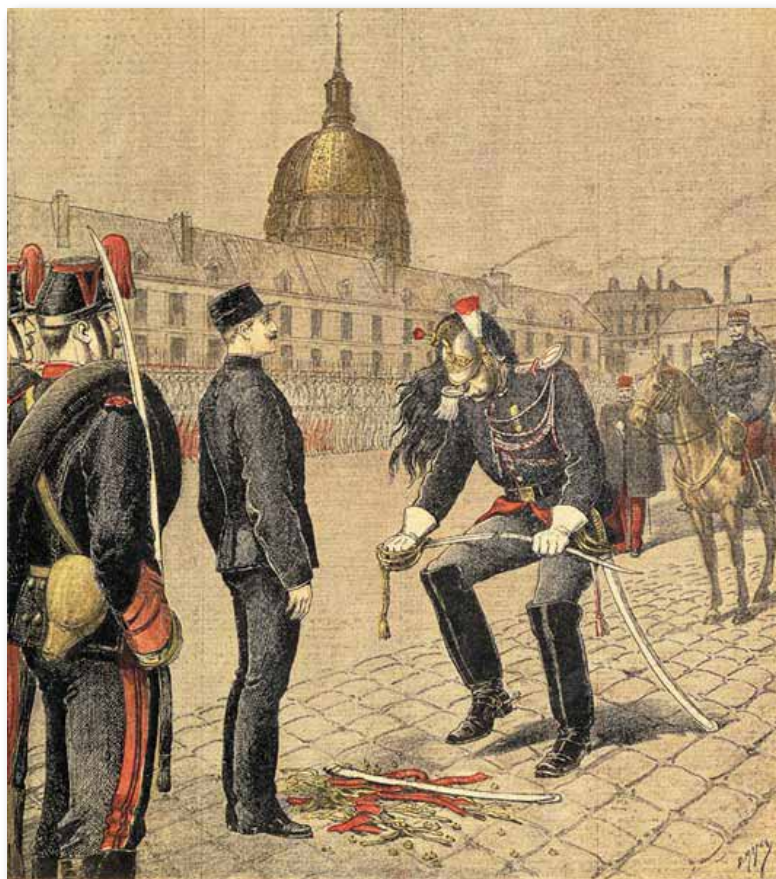

בביג הספר פלטה שמאלה שהיהודים הם באגדים - הם רוצים אצלה אג רומניה ואלגוראמדינה היהודים. שאר יודי הכינה הפסיקו לדבר עם היהודים היהודים; מי שהיה חבר הפסיק אפוא חבר כי שחד שיציקו עם או. היינו רק אנחנו יחד, חמשה יהודים היהודים, והרעלנו מאד מהודדים.

- מדוע נחשבו הילדים היהודים ל"בוגדים" בעיני חבריהם הרומנים?
- דמיינו שיחה בין הילדה שרוצה לעלות לארץ לבין חברה שלא רוצה להתחבר אתה יותר. כתבו בצורת דו-שיח כיצד תסביר כל אחת את הצעד שנקטה? כיצד ינסו לשכנע זו את זו?

יום אחד נכנסה המורה וקראה בשמחה היהודים הכינה וביקשה שנעמדו. נעמדנו בחדרה גדולה, והמורה אמרה: "יבאלל שההורים שלכם באגדים, אגם אלא מגאומים אמפאלה וומדינה. גרידו מיד אג הצעירי האדום!".

חודת הדרגה של דרייפוס 1895

רוצים לקחת מאגנו אג הצעירי האדום ששמרנו גמיד באהבה ובכבוד. איננו יודע מדין שאלה כוחה אבא הודגה אג הצעירי האדום, הגכאפטי, צחצחגי בו אג נעלי ומסרגי אגא אמרה. הייגה שגיקה בכינה. המורה נדמה. שחדגי שהגקרה גיפוא על ראשי, שהמורה גכאא אגה בביג סופר, אגה ואג פרוי... רעדגי מחדד ומבולש, אבא צקפטי אג פראש בלאווה אפסכאגי ישר בלינייה. אבא, אמרה פאלא, היא חיבקה אגה ואמרה: יאני מצערגה הכריחו אגה אעלוג אג צהי, ומיד עברה אסדר היאם אפמליכה אומד. הודי הגלאו בי מאד על מעשה הצבורה, אבא עם כעס. אדעגה צה היה צעז יודגה וטיפשי שיכוו היה אעלוג אסון גדו אנוו וגם איהודים אחרים.

- מה דעתכם: האם מדובר במעשה גבורה או במעשה ילדותי וטיפשי?
- התמונה שלפניכם היא תיעוד של גזר הדין ב"משפט דרייפוס" - אירוע שבנימין זאב הרצל השתתף בו כעיתונאי והושפע ממנו מאוד. קראו על האירוע והסבירו במה דומה התמונה למה שאירע למספרת? מדוע, לדעתכם, חלק מהעונש שקיבלו גם היא וגם הקצין דרייפוס היה הסרה של בגדים ואביזרים אחרים?

הנסיגה אישרה מילאג הפעקאלה נסענו ברכבה סענו במטוס בעלם ראשונה בחיי, ורסוף שטנו באונייה הפענו אמדינה ישראל שכל כך אפנו גם בלי שהכנו אלה. אחרי כמה שנים וכמה מעברי דירה הפענו אאלדוד וסוף סוף פאכי אביה הפער הפוכן. בביה הפער הייגה כיגה אחת באבד. מנהל ביה הפער, בחור צעיר ונמרץ, עבר בין הפגים, חיפס ירדים בעלי ביה ספר ולשכנע אלה ואג פוריהם שכדאי אלאד אמען עגיד טוב יאג. כחוק מהימורים הפעילול בביה הפער הפוענו אפויטא עיגון, ואני, שגמיד אפעהי אכגב, הפגדעהי אצולל הפגיבה הפעריכה. אקראג יא הפעמאלה הפוענו אפויטא עיגון חעלי ומיחד, אלה ביה הפעילן שנראיין אג דוד בן-עוריון, ראש הפועמלה שהכריז ען הפמג מדינה ישראל. בן-עוריון עבר סייס אג הפקידו כראש מעמלה ועבר אעור בקיבול שדה בוקר כי הפועין שצריכים אייטה אג הפעב.

הגדמה הייגה עדולה: בקיבול שדה בוקר, באמענע הפדבר, פובילו אלה אצריף קען עשוי ען. לא יכולנו אפועין שכאן ער ראש הפועמלה הפראשון של מדינה ישראל.

פעה אג הפדג איהטה מבאעג, ובמאור פנים הפמינה אלה פנימה. היא הפיעה אג הפעמה כפולה, אשגל של בן-עוריון, וביקשה שנמגין קעג כי בן-עוריון בדיוק אכל אג דייסר הפוקר...

עבור כמה דקוק פופיע איה נמוך עם שערוג כסופג משני צדי ראשו, בדיוק כמו בגמולה. בחיור אבהי הפועין אלה אחדר הפעבדה. הפוענו אשאלו אג הפשאלו שהפוענו אלה. כדי אצריף ציעט אלה מגשובגיו, פא קם, הפיט סולם, טיעס עןיו בצריבול אפוריד אג הפער שחיפס. היינו כחועים. האיט הפשט הפה היה ראש מעמלה? פא עה שהכריז באומץ ען הפמג הפדינה?

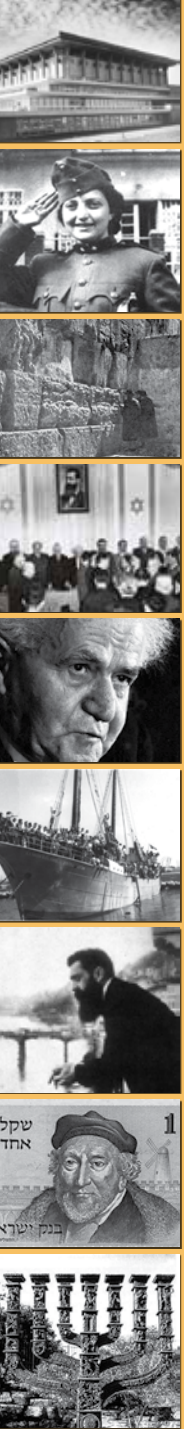
לאחר כחי שעה הפגיבה פולה בפעה הפדג הפכריצה: "מספיק, ירדים! דוד צעיר אנו ויש לו גם עבאדג שמחבול א". בן-עוריון צחק ואמר: "אגם לואים איך היא שאלת ביה? אני שהייגה ראש מעמלה...". פא ניגלס אלויה, נגן אפ יד אפך בצייגול בעקבוגיה.

יצאנו מהחדר הפעלטה שחוינו משפח שאלא רבים זוכים אחלה הפעלנו עיבורים ומיחדים. מפעל עה הפעא אי אג הפדג: אלאד, אפשכיל וקראו הפעה כדי אעגה אגראם אמדינה שפיה הפדינה שלי, שעה אני יכולה אפעטיין וקפול פרים ראשון!

- מה בפגישה עם דוד בן-גוריון "הראה לה את הדרך", לדבריה?
- מהו הערך המרכזי בהכרזת העצמאות של שוש?

http://www.hug.co.il/magazine_read.asp?id=1257

לפניכם רשימת נושאים מרכזיים הכלולים במגילת העצמאות. מצאו משפט אחד מהכרזת העצמאות שמתייחס לנושא והדגומו כיצד מתייחסת המספרת לכל אחד מן הנושאים הללו בסיפורה האישי.

הנושא המרכזי	ציטוט מהכרזת העצמאות	מספורה של שוש
1. ארץ ישראל וחיבותה	"ישאר אף אמונים ... ואלא חדל מגפילת ומגקוה אלוה אארצו!..."	
2. חשיבות העבר		"כשפייגו בכיגה אי חילקו פרסום בסוף פלנף פללגי רק אמקום שני..."
3. משברים והלקח מהם		
4. נקודות מפנה		
5. מחויבות לערכי יסוד		

- בכותרת לסיפור שואלת שוש (המספרת) "היכן התחילה העצמאות שלי?". הצביעו על הנקודה בסיפור שבה היא יוצאת לעצמאות, לדעתכם. היעזרו בהגדרה המילונית (עמ' 18) למושג עצמאות כדי להסביר את עמדתכם.
- באיזו נקודה בסיפור הופכת המספרת לבוגרת, לדעתכם?

מגילת העצמאות הכיתתית

תיאור העבר: איפה, מתי ואיך הפכתם
לכיתה?

מה היו הקשיים והאתגרים שהוצבו בפניכם
על ידי אחרים ומתוך הכיתה? מה היו
המשברים והשיאים?

מה כל אחד מוכן לתרום לכיתה? על מה
מוכנים לוותר? מה היעדים המשותפים?

לפיכך: מה אתם לוקחים על עצמכם ככיתה
עצמאית וכמחויבות לבית הספר ולקהילה?

חתימות

מגילת העצמאות שלי

נקודת ההתחלה: (הגדירו את המקום והזמן
שבו אתם מציינים את נקודת ההתחלה). מאיזו
נקודה בחייכם/בזמן המשכחתי/לאומי תתחילו
את המגילה שלכם?

קשיים ואתגרים: (מעברי דירה, פרדות,
בריאות לקויה, אכזבות בלימודים... כל אירוע
שלא אפשר לכם להמשיך קדימה בקלות אך
התמודדתם אתו).

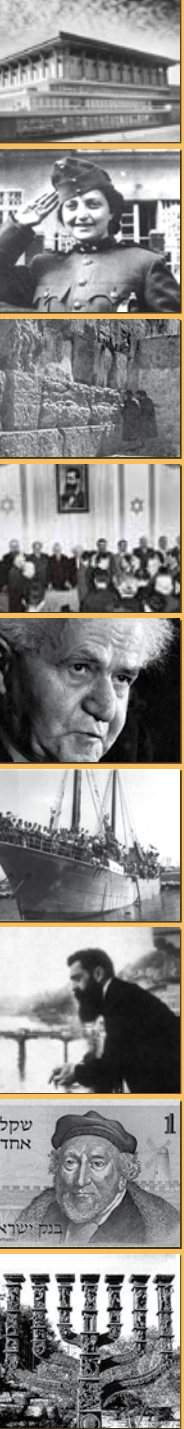
נקודת מפנה: (מתי היה הרגע שבו הרגשתם
שינוי משמעותי אצלכם או בסביבה? איך הוא
קרה? מי היה מעורב והכיר בשינוי? כיצד נהגתם
אחר כך?).

התבגרות ועצמאות: במה מתבטאת הבגרות,
האחריות והמחויבות שלכם?

לפיכך... מסקנות וכוונות לעתיד: לעצמכם
ולסביבה.

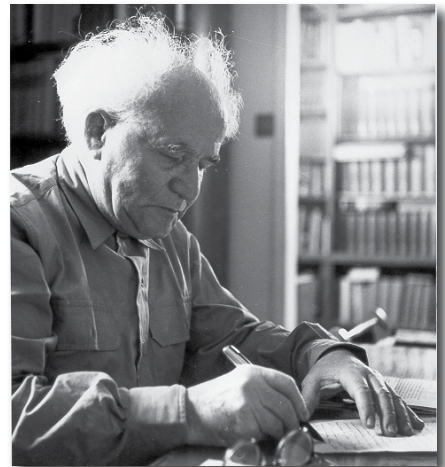
- כתבו מגילת עצמאות אישית עפ"י המבנה של מגילת העצמאות
- הגדירו ככיתה את מגילת העצמאות הכיתתית שלכם.

משפחת בן גוריון עם הסבא אביגדור גרין

דוד בן גוריון ליד שולחן הכתיבה

בן-גוריון

מילים: יורם טהרלב, לחן: יאיר רוזנבלום

זה היה בשנת תרס"ז,
שום דבר עוד לא היה פה.
בן גוריון הגיע אז,
בספינה קטנה ליפו.

הוא היה פועל צעיר,
אך הרגיש כמו ותיק כבר,
את צרורו לקח אל גב,
והלך לפתח תקווה.

בקדחת הוא חלה,
ואכל בצל וזית,
אך ידע שהמולדת
זה עוד עץ וזה עוד בית.

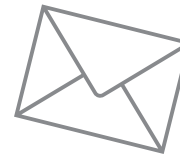
בן גוריון, בן גוריון
הן הדרך עוד נמשכת, ויגיע אל סופה
רק מי שלא יפסיק ללכת.

מהם האתגרים על פי השיר?

"אני חבד כשמונה שנים ביום... רוב העבודות אינן קלות, כמו העבודה במעדר לחפור בורג, אחרים אדמה בורג... ודושה סבולת והמחלה מרובה. איש שלא עבד מעדו - וככה הוא היה של הפולנים - לעמוד ביום קיץ אופט ולעבור במעדר... הציפה זרמה, היד מגמאג יבואו ומהבורג, וכן פאיברים כאילו מגפרקים...."

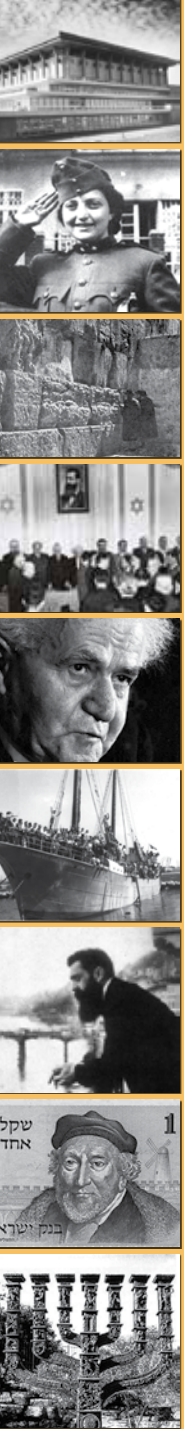
יכולים אפישאר בארץ רק שני טיפוסים של פולנים. או בעלי רצון כביר, או בעלי יכולת, כאמר צ'יכרים חכמים, שהורגו לעבודה קשה."

ייאגר משעבדג - קדחת ורעבה. ושאולגם - העבודה, הקדחת והרעב - היו חדשים אי ומאלי עניין, כי הרי אכר באגו אארץ-ישראל. הקדחת היגה מבקרג אלגו בדיוקנול פלם בשבולטיום... גם הרעב היה אורח גכאל. הוא היה מגארה אצוי לבלוג אחדים, אפלטים גם חודשים רצופים"

(מתוך מכתביו של בן-גוריון ומיומנו בראשית עלייתו ארצה ב-7-1906).

אלו יעדים הציב בן-גוריון לעצמו עם עלייתו ארצה?

דוד בן-גוריון (1886-1973)

....אך ידע שהמולדת
זה עוד עץ וזה עוד בית.
משימת פתיחה

בן-גוריון בן-גוריון
הוא הדרך עוד נמשכת
לא ידעו את דין המשכן על חייו. אין גשופה אחיים אלא בקבאג אחיוג"י
ויגיע אל סופה

(ויקטור פרנקל, האדם מחפש משמעות)

רק מי שלא יפסיק ללכת.

מגילת העצמאות והכרזת העצמאות שיאו של מהלך היסטורי של עם. האירועים לא היו מתרחשים ללא קבוצת אנשים שנענו לאתגר והיו מוכנים לקחת על עצמם את האחריות מתוך מחויבותם לעיון ולחזון.

- לפניכם רשימת כל החותמים על מגילת העצמאות. בחרו אחד מהם, כתבו תקציר של תולדות חייו והסבירו מדוע, לדעתכם, הוא נבחר לחתום על המגילה. האם הבחירה בו נראית לכם הולמת?

דניאל אוסטר, מרדכי בנטוב, יצחק בן-צבי, אליהו ברלין, כריץ ברנשטיין, הרב וולף גולד, מאיר גרובובסקי, יצחק גרינבוים, ד"ר אברהם גרנובסקי, אליהו דובקין, מאיר וילנר-קובנר, זרח ורהפטיג, הרצל ורדי, רחל כהן, הרב קלמן כהנא, סעדיה קובאשי, הרב יצחק מאיר לוין, מאיר דוד לוינשטיין, צבי לוריא, גולדה מאירסון, נחום ניר, צבי סגל, הרב יהודה ליב הכהן פישמן, דוד צבי פנקס, אהרן ציזלינג, משה קולודני, אליעזר קפלון, אברהם קצנלסון, פליכס רוזנבליט, דוד רמז, ברל רפפור, מרדכי שטר, בן-ציון שטרנברג, בכור שיטרית, משה שפירא, משה שרתוק.

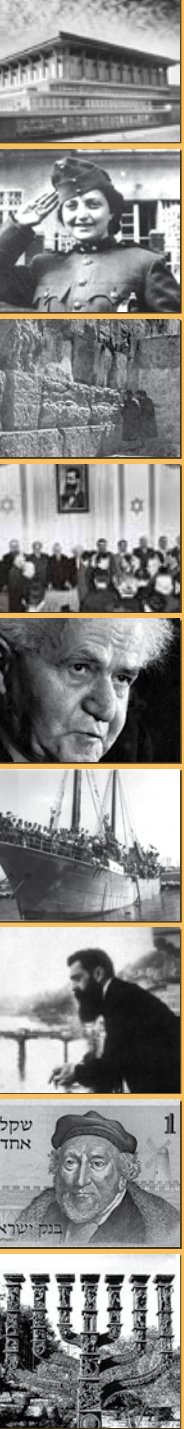
<http://www.knesset.gov.il/docs/images/signatures.jpg>

הוא הלך לסג'רה
ולמושבה כנרת.
בידו אחז רובה
וקרא לצאת למרד.

באנגלים לחם בעוז
ותמיד קרא, בוטח:
"עלייה והתיישבות,

אישון החותמים על הכרזת העצמאות היה דוד בן-גוריון. את היחידה הבאה נקדיש ללימוד עליו. דוד בן-גוריון הוא דוגמא למנהיג שפעל מתוך מחויבות מגילת א חשש לקחת על עצמו אחריות.

וספינות פרצו לחוף
יד סתרים אותן השתלקם עלו במגילת העצמאות). מה ניתן ללמוד מדוד בן-גוריון על אחריות ומחויבות?
יישובים עלו בן לילה
דן ודפנה וחניתה.

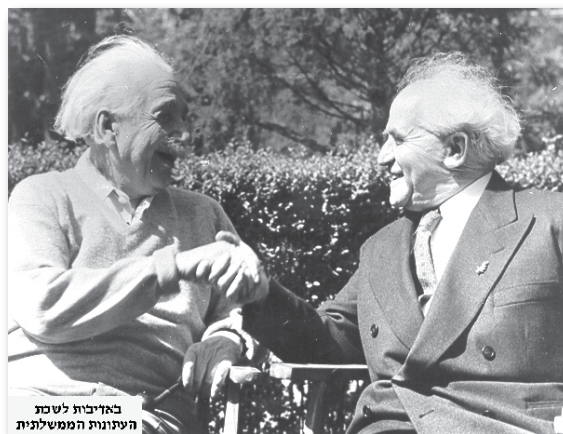

● לפניכם שיר שנכתב על דוד בן-גוריון, מצאו פריטי מידע על קורות חייו של בן-גוריון וּבְדָקוּ אלו נקודות ציון חשובות מופיעות בשיר? הסבירו אילו קוים בדמותו של בן-גוריון מדגיש השיר מעבר לקורות חייו?

בן גוריון, בן גוריון
הן הדרך עוד נמשכת,
ויגיע אל סופה
רק מי שלא יפסיק ללכת.

במפגש עם ילדי עולים

בשיחה עם אלברט איינשטיין

בשיחה עם לוחמי צה"ל

כאן פגועים באמונה אג המודג ומסורים נפלים על גאולת העם יש להם חלק ונחלה בכל קנייני העם. כמאמ - כמאמ הם מלואים בכל הערכים הנצחיים של אמונה. ואם יש הבדל בגפיסה, הרי זאג שמחנה אחד סבא לעם ישראל נוצר בשביל נכסי היהודים ומחנה שני מאמין לנכסי היהודים נוצרו

על ידי עם ישראל ובלבד. אולם אלו אלו שגפיים אלו ירושלים העם היהודי, על אף הניגוד הרעיוני שיש ביניהם, ולו אלו אמונה דרך אפנה הדדי ב"ה יש ג' ט' בגלרי ערב יש הכפורים הגלטייט, 23.9.1959 ירושלים, ו' בחשון גלטייט 8591 באוקטובר 8591

אמשה דוויק - שלום רב.
היה מר דוד בן-גוריון ראש הממשלה אישית
השלום והברכה.

קיבלתי מכתבך, ואני מחוץ לך על אשר שלטי, אני מודיע לך שאין לי בלבי כל טינה נעדר. אולם אגה כנראה לא מרגיש שחטאג לא רק כלפי אנשים במסמכי אמונה המדויקים של הנהלת העם?
בסמכי אמונה החטאג הזה.

ביום זה ערב יש הכפורים לשנה גלטייט הוא פנוא כל עמדה אדם לפני בראש אמשה אחרים דין נשאל עם אני עני לא בנין לשלמים בני שני הקמתה? מה דעתכם?
אשר אני חטאג על גלטייט נעדר פלטי דרך מדובר? האם עם הקמת המדינה הגענו אל סופה של הדרך?

עירך אהדר ואבדוק מה הביא אגך אידי כך, ואם באמשה עקרג מאבך המניעים שבהיא אגך אידי המעשה פנוא שלטי. ואינך צריך אפקו על עמך המאכה רק בחטאג של דברים, אם כי אני מניח שהדברים יצאו מאבך. יש בוודאי משפא לא טוב שבהיא אגך אעשה מה שלטי. ואגו עירך אעקרי.

אשר אני חטאג על גלטייט נעדר פלטי דרך מדובר? האם עם הקמת המדינה הגענו אל סופה של הדרך?
אני חטאג על גלטייט נעדר פלטי דרך מדובר? האם עם הקמת המדינה הגענו אל סופה של הדרך?
אשר אני חטאג על גלטייט נעדר פלטי דרך מדובר? האם עם הקמת המדינה הגענו אל סופה של הדרך?
אשר אני חטאג על גלטייט נעדר פלטי דרך מדובר? האם עם הקמת המדינה הגענו אל סופה של הדרך?

דוד בן-גוריון
אשר המלשטים יעקב שמשון שפירא - שלום,
(פרשת דרכים דוד בן גוריון ; 5191.11.72)

אסיים בהכרח עמר חגימה טובה החטאג והמחטאג
משל דוויק (כאק הרימון)

גפלא אלו שאתי פונה איך. יודע אגה בוי ספק מקרה צריק הפעצה על ידי משל דוויק (שאתי חבני המעשה אפני 11 שנה נדמה אי שכדאי אג חנינה אעקרי זה - כי הוא כבר בא דיו על ענשו. איני בטוח במי גאו הדבר, אבל בוי ספק שאגה האדריסה הנכונה
בכבוד רב,

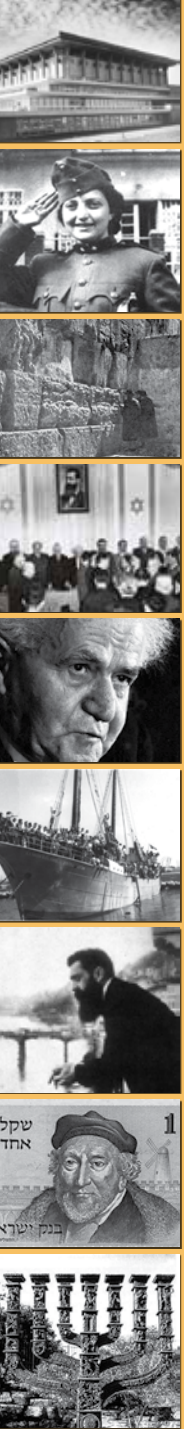
מה הופך מקום מסוים למולדת, על פי דברי בן-גוריון? האם והשימה כלל השלמה?
הביאו דוגמאות להוכחת עמדתכם.

- מתי סלחנות היא תכונה חשובה למנהיג?
- האם להט, זעם וחוסר מנוחה הם תכונות חיוביות או שליליות?
- האם בן-גוריון אכן סלח? האם היה צריך לסלוח, לדעתכם? אלו תכונות של בן-גוריון עולות מן התכתובת שלפניכם?

הוא היה אדם קשה, איש הלהט והזעם. בתקופת המעשה ברעיו פגע לא פעם.

הוא היה אדם קשה ולוחם חסר מנוח. לא ידע כיצד למחול, לא ידע כיצד לסלוח.

"ידי אנו כרך באימוד השלם באבד. חינוך עברי פירושו גם היכולת להבדיל את יצירת המופת היהודית העדוה של כל הדור. ראש וראשון הוא, כאובן, העי"ך. גוף הכוגר של גאונות היצירה היהודית ומקור האמונה והגור המוסר של עם ישראל. העי"ך הוא אשר היה מקור העלם היוצרת אכגיהם של דורג היהודים שבאו אחריה, מסמך הצפוף פיקר של העם היהודי, בן אונגם בכל נדודיהם. מה שכונת בפי מילפא "מולד מלאטאג". העי"ך הוא הספר המוכר ומאריך הימים ביוגרף בעלום. העי"ך עזרנו יצירה העדוה והנחלה ביוגרף של העם היהודי מבחינה אלאומית פיסטורית, דגית ארגונית, וכן מבחינת המוסר הכאף עלאומי. העי"ך ימצא כל יהודי, דגית ככופר בעיקר, אג מקורגית, שורשיו הפיסטוריים והמוסריים

- מהי המחוייבות התרבותית שלנו כעם?
מדוע בן-גוריון מעמיד את לימוד התנ"ך כמרכזי לעניין זה?
האם דבריו כאן באים לידי ביטוי במגילת העצמאות?

ורבים הותיר אחריו בצעדה המפרכת. אך תמיד בשביל הצר, לא איבד את קו הרכס.

ארבעים שנה חלפו, מבואו לפלשתינה ארבעים שנה חלפו בלוריתו כולה הלבנה.

אך כשקמה המדינה, כמו תינוקת מהססת, הוא ראשון נתן לה יד ולימד אותה ללכת.

היא גדלה כבר בלעדיו, אך כל פעם כשקשה לה, מחפשת היא אותו, כמו השורש את הסלע.

באוקטובר 1957 נזרק אל המליאה רימון יד. שר הדתות משה חיים שפירא נפצע קשה. ראש הממשלה דוד בן-גוריון, שרת החוץ גולדה מאיר ושר התחבורה משה כרמל נפצעו קל. בעקבות אירוע זה נתקבלה החלטה להקים את משמר הכנסת וכן להקצות תקציב לקביעת מחיצת ביטחון מזכוכית לאולם המליאה.

לצד אשתו פולה

בשיחה עם הסופר ש"י עגנון

לצד נשיא ארה"ב ד.אייזנהאואר
באזיבות עיתון 'דבר'